

❖ นางสาวโฉมสุดา โทนุกการธน์ท ❖

ประเภทเครื่องทอ (ผ้าย้อมสีธรรมชาติ)

ผ้าฝ้ายข้อมสี่ธรรมชาติ

“ผ้าย้อมสีธรรมชาติ” คือการนำสีที่สกัดได้จากวัตถุดิบที่มาจาก พืช และแร่ธาตุต่าง ๆ ที่หาได้จากท้องถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการตามธรรมชาติมาสร้างสรรค์ลงบนเส้นฝ้ายหรือเส้นไหม ทำให้เพิ่มสีสันให้แก่ผลงาน แหล่งวัตถุดิบของสีธรรมชาติสามารถพบได้จากต้นไม้ ใบไม้ และด้วยกรรมวิธีการสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันทำให้ผลงานที่ได้มีความสวยงามและสีสันที่หลากหลาย ผู้คนจึงนิยมนำสีที่ได้จากธรรมชาติมาย้อมผ้าจนกลายเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่ได้มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางสาวโฉมสุดา โทนุกการธันท์ เกิดและเติบโตที่ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ได้เห็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนในหมู่บ้านที่นำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาย้อมสีเส้นฝ้ายหรือเส้นไหม ทำให้เกิดเป็นผลงานที่มีสีสันสวยงาม นางสาวโฉมสุดามีความชื่นชอบในภูมิปัญญาของท้องถิ่นและได้เห็นครอบครัวย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติมาโดยตลอด ทำให้นางสาวโฉมสุดาได้เรียนรู้การสร้างสรรค์งานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติจากคุณยายไฮ ลูกบัว ที่มีความชำนาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ โดยขั้นตอนแรกที่นางสาวโฉมสุดาได้ฝึกทักษะฝีมือ คือการย้อมฝ้ายด้วยสีธรรมชาติ

นางสาวโฉมสุดาตั้งใจเรียนรู้ขั้นตอนการย้อมสีธรรมชาติจนสามารถย้อมสีผ้าให้มีความสวยงาม สีสดทน จากความชื่นชอบในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ สู่การสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์ นางสาวโฉมสุดานับเป็นผู้มีทักษะและความชำนาญในการย้อมสีธรรมชาติคนสำคัญของตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ เมื่อนำเส้นผ้าหรือเส้นไหมมาสร้างสรรคเป็นผลงานทำให้ผ้าที่ทอในแต่ละผืนมีสีสันทที่สวยงามเป็นอย่างมาก นางสาวโฉมสุดามีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะอนุรักษ์และสืบสานงานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติเอาไว้ในทุกขั้นตอน และยังสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลากว่า 25 ปีมาแล้ว

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

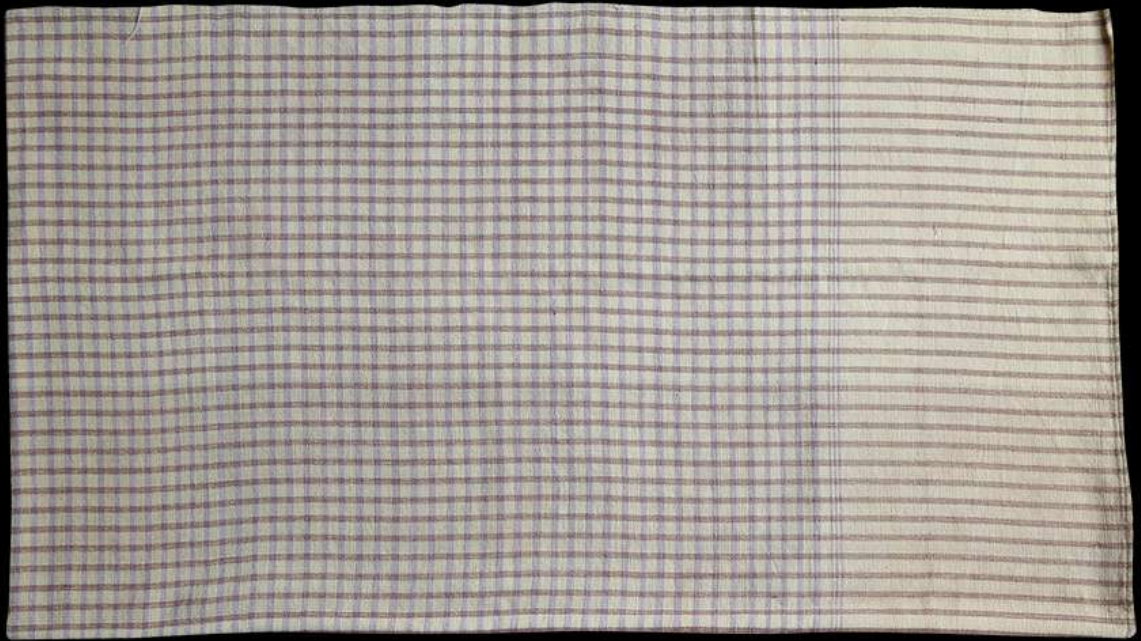
นางสาวโฉมสุดา นับเป็นช่างที่มีทักษะและความชำนาญ ด้านการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติ คนสำคัญของตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้หลากหลายรูปแบบ เช่น กระเป๋า ผ้าผืน เครื่องแต่งกาย เป็นต้น นางสาวโฉมสุดานำภูมิปัญญาของบรรพบุรุษมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานที่มีความแปลกใหม่ และเข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่มีความยากและต้องใช้ความชำนาญมากที่สุด คือ ขั้นตอนของการยกขิด นางสาวโฉมสุดาจะทอผ้าเพื่อให้เกิดลวดลายต่าง ๆ ขึ้นมา โดยวิธีการเพิ่มเส้นด้ายพุ่งพิเศษในระหว่างการทอ เพื่อให้เกิดลวดลายที่โดดเด่นกว่าสีพื้น วิธีการสร้างสรรค์ผลงานของนางสาวโฉมสุดา คือ การใช้ไม้เขี่ยหรือสะกิด เพื่อช้อนเส้นด้ายย่นขึ้น แล้วสอดเส้นด้ายพุ่งไปตามแนวที่ถูกจัดช้อน จังหวะการสอดเส้นด้ายพุ่งจะทำให้เกิดเป็นลวดลายต่าง ๆ นางสาวโฉมสุดายังคงสร้างสรรค์ลวดลายในแบบดั้งเดิมของบรรพบุรุษ เช่น ลายขิดธรรมดา ลายลูกแก้ว ลายขิด เป็นต้น

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

นอกจากนี้นางสาวโฉมสุดาได้มีการพัฒนารูปแบบผลงานให้มีความทันสมัยมากขึ้นโดยการนำมัดหมี่มาผสมผสานกับลวดลายขีด จนเกิดเป็นผลงานที่มีความวิจิตรสวยงามเป็นอย่างมาก โดยการสร้างสรรค์งานมัดหมี่ นางสาวโฉมสุดาจะย้อมด้วยสีจากธรรมชาติที่ได้จากเปลือกไม้ ครั่ง คราม เป็นต้น แล้วนำมาสร้างสรรค์ลงบนผืนผ้าทำให้ผลงานมีความแปลกใหม่ไม่เหมือนใคร

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

เสื้อผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

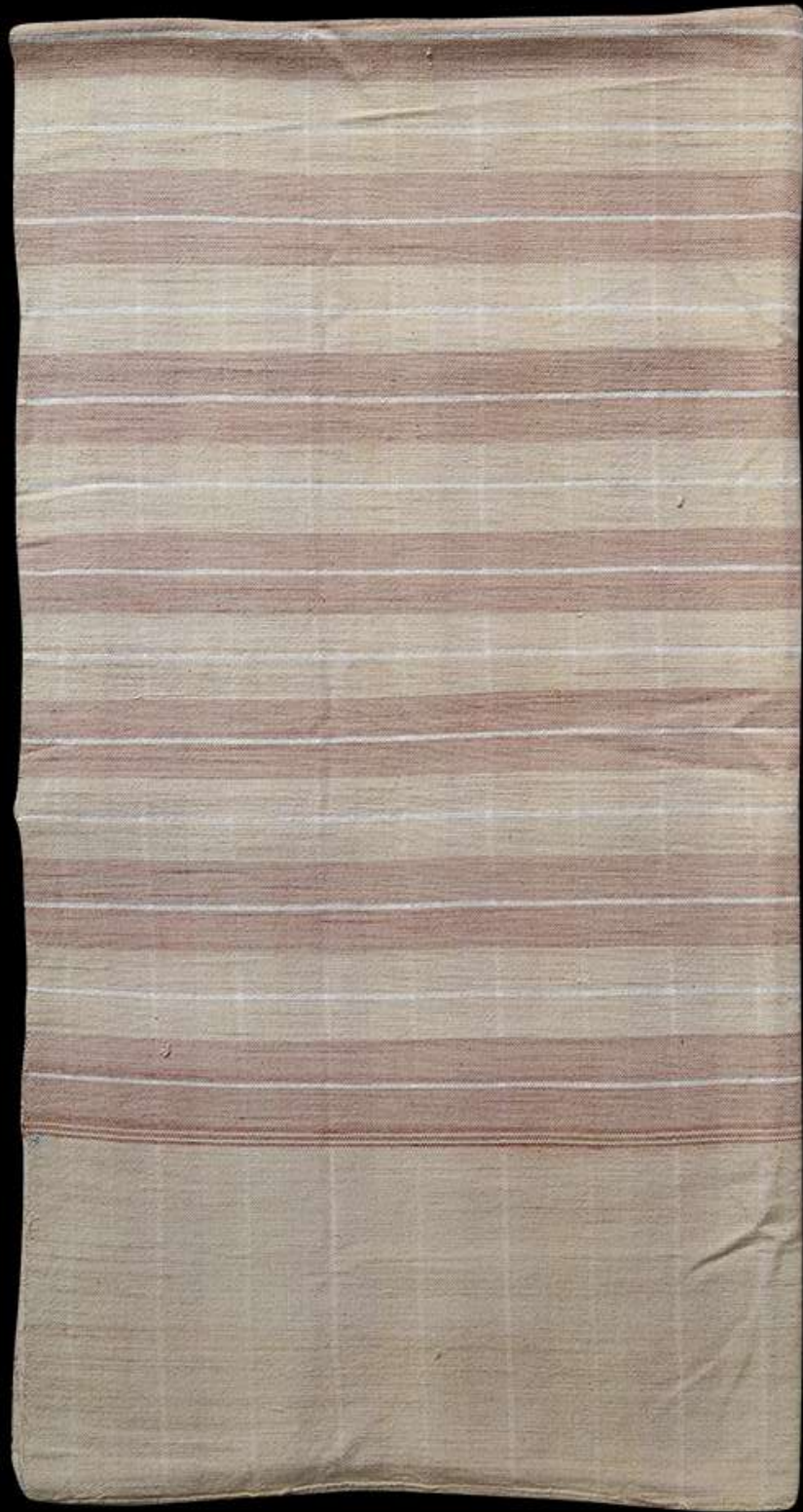

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์ผลงานผ้าย้อมสีธรรมชาติฝีมือนางสาวโฉมสุดา อยู่ที่สีเส้นที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ ที่ได้มาจากการย้อมสีสบู่นแดงที่เป็นวัตถุดิบที่ได้มาจากท้องถิ่น เมื่อนำมาสร้างสรรค์จะทำให้ผลงานมีความสวยงาม สีเส้นโดดเด่น เป็นที่ชื่นชอบของผู้คนทั่วไปที่พบเห็น นอกจากนี้ผลงานของนางสาวโฉมสุดายังได้รับความนิยมจากลูกค้าอย่างแพร่หลาย เนื่องจากผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานของนางสาวโฉมสุดาจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ รูปทรงมีความสวยงามทันสมัย จึงทำให้ผลงานเป็นที่นิยมมาอย่างต่อเนื่อง

นางสาวโฉมสุดา มีความภูมิใจในผลงานทุกชิ้นที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้น แต่ละขั้นตอนจะสร้างสรรค์มาจากความรักในงานหัตถกรรมของท้องถิ่น จึงสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างประณีต สวยงาม การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน นางสาวโฉมสุดา มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเผยแพร่องค์ความรู้งานผ้าย้อมสีธรรมชาติให้แก่บุคคลที่สนใจ

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

นางสาวโฉมสุดา มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเผยแพร่องค์ความรู้งานผ้าย้อมสีธรรมชาติให้แก่บุคคลที่สนใจ ได้เข้ามาศึกษาดูงานที่ชุมชนอย่างไม่หวงแหน โดยเน้นอนุรักษ์ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานแบบดั้งเดิม เพื่อให้เด็กรุ่นใหม่อนุรักษ์และสืบสานงานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติของคนไทยสืบต่อไป

ด้านการพัฒนาผลงาน นางสาวโฉมสุดาได้มีการพัฒนาปรับปรุงให้เกิดสีที่เป็นสีเอกลักษณ์ของตนเอง จากการนำสूपู่แดงมาย้อมให้ได้สีเหลืองและมาผสมผสานกับสีเหลืองอ่อนที่เป็นสีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ทำให้ได้สีเหลืองที่มีความสวยงามสมบูรณ์ นางสาวโฉมสุดาได้มีการพัฒนาให้ผลงานมีความหลากหลาย เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบันมากขึ้น เช่น กระเป๋าสตางค์ พวงกุญแจ ที่สามารถนำไปเป็นของฝากหรือของที่ระลึกได้